

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

НПУ імені М. П. Драгоманова

протокол № 8

Голова Вченої ради,

ректор, академік В. П. Андрущенко

«30» січня 2020 р.

Положення про порядок
організації та проведення опитувань
учасників освітнього процесу

Київ – 2020

Зміст

Загальні положення.....	3
1. Мета і основні засади проведення опитувань в Університеті.....	3
2. Методика опитувань.....	4
3. Зміст опитувань учасників освітнього процесу.....	6
4. Процедура організації і проведення опитувань.....	8
5. Періодичність опитувань в Університеті.....	9
6. Врахування результатів опитувань.....	10
7. Прикінцеві положення.....	11

Загальні положення

Відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», Статуту Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова», «Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості» (2019) та інших нормативних документів, з урахуванням «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015)) це Положення регламентує порядок, процедуру організації, проведення та аналізу опитувань серед учасників освітнього процесу в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова (далі – Університет).

1. Мета і загальні засади проведення опитувань в Університеті

1.1 Регулярні загальноуніверситетські опитування є складовою моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

1.2 Організація соціального моніторингу шляхом проведення соціологічних опитувань серед усіх внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів (здобувачів освіти, випускників, науково-педагогічних працівників, працедавців, слухачів курсів, абітурієнтів тощо) в Університеті здійснюється з метою вивчення думки учасників освітнього процесу і працедавців, забезпечення зворотного зв'язку та передбачає аналіз результатів опитувань, вироблення рекомендацій і їх врахування для подальшого удосконалення організації освітнього процесу в Університеті.

1.3 Думка респондентів (внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів освітнього процесу) повинна враховуватися і впливати на організацію освітнього процесу в Університеті.

1.4 Опитування в Університеті проводяться регулярно та систематично із дотриманням етичних норм в соціологічних дослідженнях, на засадах добровільності, анонімності (якщо інше не передбачене метою анкетування), конфіденційності.

1.5 Опитування в Університеті можуть відбуватися з використанням різних методів: анкетування, інтерв'ювання, фокус-груп тощо.

2. Методика опитувань

2.1 Анкета є необхідним інструментом для проведення кількісного соціологічного дослідження.

2.2 Анкета кількісного соціологічного дослідження може містити відкриті та закриті запитання. Закриті запитання представляють собою закодовані шкали, за допомогою яких вимірюються соціальні характеристики або ознаки об'єкту, що вивчаються. У результаті створюється числова модель об'єкту. В подальшому розробник аналізує створену ним числову модель за допомогою математико-статистичних методів, а отримані результати екстраполює на реальний соціальний об'єкт. Відкриті запитання анкети в процесі аналізу даних мають бути перекодовані в закриті.

2.3 Кожне закрите запитання має бути продуманим. Воно повинно однозначно вимірювати ту чи іншу ознаку або характеристику об'єкта, що досліджується. Запитання анкети не повинні дублювати одне одного або, так би мовити, частково «перетинатися».

2.4 Важливим моментом для збору якісної та надійної соціологічної інформації є використання адекватних, правильно розроблених шкал, які закодовуються у варіанти відповідей запитань анкети. Шкали мають бути

розроблені так, щоб вони релевантно й вичерпно вимірювали ознаки об'єкта, що вивчається. Для вимірювання тієї чи іншої ознаки має бути підібраний відповідний тип шкали.

2.5 Анкета соціологічного дослідження, як правило, складається з трьох блоків: 1) «скрінер», що містить загальні відомості про респондента та базові фільтри анкети; 2) основна частина анкети, в якій розміщено блоки запитань; та 3) соціально-демографічний блок, що вимірює основні соціально-демографічні характеристики респондента, як то стать, вік, освіта, місце проживання тощо.

2.6 Добре розроблена анкета повинна: 1) забезпечити якісною інформацією посадових осіб, що приймають управлінські рішення; 2) бути адаптована до конкретних респондентів, яких опитують, наприклад, має містити релевантну, зрозумілу для респондента термінологію, повинна мати саме такий, а не інший обсяг, запитання анкети не повинні бути занадто довгими, розлогими, складними, й з іншого боку, не мають бути занадто стислими та неконкретними тощо; 3) бути розроблена так, щоб після збору інформації відповіді респондентів зручно було кодувати, впорядковувати й організовувати в масиві.

2.7 Термінологія, що використовується для формулювання запитань анкети, має бути однозначною. Слід використовувати такі поняття й терміни, які мають один і той самий сенс для усіх опитуваних респондентів, в усіх випадках максимально однозначно інтерпретуються респондентами, мають для них єдиний зміст. Розпливчастість, двозначність понять та термінів є недопустимою. Водночас термінологія має бути простою та зрозумілою для респондентів.

2.8 Кодування й подальша квантифікація відкритих запитань має узгоджуватися із загальним дизайном анкети й з цілями і завданнями дослідження, не може суперечити їм.

2.9 Макет анкети повинен бути детально продуманим. Запитання в анкеті не повинні розміщуватися випадково або логічно суперечливо. Кожне наступне запитання має логічно впливати із попереднього так, щоб не спантеличити респондента в процесі опитування.

2.10 По завершенню розробки макету анкети слід критично переглянути й оцінити його. Кожне запитання анкети має бути ще раз перевірене і осмислене з точки зору низки критеріїв, зокрема: чи є те чи інше запитання дійсно необхідним?; чи вимірює воно важливі для цілей і завдань дослідження особливості об'єкту?; чи не є те чи інше запитання занадто довгим або, навпаки, занадто стислим?; чи забезпечують запитання анкети інформацією, необхідною для досягнення цілей та завдань дослідження? тощо.

2.11 Розроблена і затверджена анкета має пройти процедуру пілотного опитування або так званого «пре-тесту». На стадії пілотного опитування можна виявити, зокрема: хибні інтерпретації запитань анкети респондентами; порушення логічного слідування запитань одне за одним; додаткові альтернативи для закритих запитань, що могли пройти повз увагу; і в цілому загальну реакцію респондентів на анкету.

2.12 Опитування можуть проводитися в онлайн формі або з використанням паперових носіїв.

2.13 Анкета для опитування може включати питання з відкритими і закритими відповідями (одиничний і множинний вибір) тощо.

3. Зміст опитувань учасників освітнього процесу

3.1 Опитування здобувачів освіти (слухачів) передбачає отримання інформації про:

3.1.1 рівень задоволеності якістю освітньої програми;

3.1.2 якість кадрового, методичного та матеріально-технічного забезпечення;

3.1.3 якість викладання навчальних дисциплін;

3.1.4 якість проведення контрольних заходів, об'єктивність оцінювання та наявність/відсутність інформування про критерії і методи оцінювання заздалегідь, зрозумілість і прозорість критеріїв оцінювання з дисципліни;

3.1.5 якість організації і обсяг самостійної роботи;

3.1.6 якість практичної підготовки;

3.1.7 дотримання принципів студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання (зокрема, поваги і уваги до потреб здобувачів освіти (слухачів), гнучкості навчальних траєкторій тощо);

3.1.8 рівень задоволеності здобувачів освіти (слухачів) організаційною, інформаційною підтримкою;

3.1.9 дотримання принципів академічної доброчесності;

3.1.10 дотримання в Університеті вимог із запобігання корупції;

3.1.11 реагування в Університеті на встановлені факти булінгу, дискримінації, дотримання процедур вирішення конфліктів;

3.1.12 реалізацію права на навчання за освітньою програмою для маломобільних верств населення, осіб з особливими освітніми потребами тощо.

3.2 Опитування роботодавців спрямоване на отримання інформації про:

3.2.1 відповідність компетентностей, набутих здобувачами освіти, зайнятому місцю праці;

3.2.2 рівень задоволення роботодавців якістю підготовки фахівців в Університеті;

3.2.3 відповідність потребам ринку праці у випускниках за даною освітньою програмою (спеціальністю);

3.2.4 рівень конкурентноспроможності випускників Університету;

3.2.5 затребуваність освітньої програми;

3.2.6 потребу у інших освітніх пропозиціях;

3.2.7 можливості для розширення напрямків взаємодії із роботодавцями та залучення їх до освітнього процесу тощо.

3.3 Опитування випускників передбачає отримання інформації про:

3.3.1 якість освітньої програми за якою було здобуто освіту;

3.3.2 відповідність змісту їхньої освіти потребам ринку праці;

3.3.3 можливість працевлаштування за здобутою професією;

3.3.4 потреби в освітніх пропозиціях для подальшого професійного зростання тощо.

3.4 Опитування науково-педагогічних працівників спрямоване на отримання інформації про:

3.4.1 заходи для підвищення якості організації освітнього процесу;

3.4.2 існування можливостей одержати підтримку в розвитку своїх навичок у сфері педагогічної діяльності та стимулів для професійного розвитку;

3.4.3 заохочення наукової діяльності для посилення зв'язку між освітою і дослідженнями;

3.4.4 застосування інноваційних методів викладання та нових технологій;

3.4.5 дотримання чітких, прозорих і справедливих процедур набору працівників та забезпечення належних умов для професійної діяльності;

3.4.6 якість інфраструктури Університету тощо.

4. Процедура організації і проведення опитувань

4.1 Ініціаторами організації опитування в Університеті можуть виступати ректор, проректори, керівники структурних підрозділів, гаранті освітніх програм, органи студентського самоврядування Університету.

4.2 Опитування можуть проводитися з метою вивчення думки щодо різних аспектів організації освітнього процесу в Університеті, якості освітньої програми, за якою навчаються здобувачі вищої освіти, конкретних питань, які потребують всебічного вивчення й глибшого розуміння поточної ситуації тощо.

4.3 За необхідності можуть бути проведені додаткові опитування (дослідження) із будь-якої теми, яка є актуальною, викликає зацікавлення учасників освітнього процесу, потребує змістовного вивчення для швидкого реагування на зміни у суспільстві.

4.4 Організаційно-методичну підтримку проведення опитувань, аналіз результатів вивчення думки респондентів здійснює Центр моніторингу якості освіти.

4.5 Опитування за визначеною методикою можуть проводити інші структурні підрозділи Університету, зокрема Навчально-методичний центр (із питань працевлаштування, співпраці з працедавцями), Центр молодіжної політики та соціальних комунікацій (виявлення інтересів і запитів здобувачів вищої освіти щодо культурно-просвітницької роботи), Приймальна комісія (опитування потенційних абітурієнтів), відділ аспірантури та докторантури (опитування аспірантів та докторантів), деканати факультетів (опитування випускників та працедавців щодо якості освітніх програм, які пропонує факультет), а результати опитувань надавати у Центр моніторингу якості освіти.

4.6 Звітні матеріали, що включають результати опитувань та сформовані висновки Центром моніторингу якості освіти надаються керівництву Університету, та залежно від проведених опитувань, керівникам структурних підрозділів, гарантам освітніх програм, органам студентського самоврядування та ін.

4.7 Результати проведених опитувань рекомендовано обговорювати на засіданнях кафедр, Вчених та Науково-методичних рад факультетів (інститутів) Університету, Науково-методичної ради Університету, Вченої ради Університету.

4.8 Узагальнені результати та висновки опитувань щорічно розміщуються на офіційному сайті Університету на сторінці Центру моніторингу якості освіти.

5. Періодичність проведення опитувань

5.1 Центром моніторингу якості освіти опитування здобувачів вищої освіти проводиться під час декад факультетів відповідно до затвердженого графіку.

5.2 З метою вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми, за якою вони навчаються проводиться опитування Центром

моніторингу якості освіти за зверненням гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, декана факультету (директора інституту).

5.3 Загальноуніверситетське опитування здобувачів вищої освіти проводиться щорічно.

5.4 Опитування щодо якості викладання кожної дисципліни, яка вивчалася здобувачем освіти рекомендовано проводити щосеместрово наприкінці першого та другого навчальних семестрів.

5.5 Опитування аспірантів та докторантів Університету проводиться щорічно у II семестрі поточного навчального року.

5.6 Опитування науково-педагогічних працівників та інших працівників Університету організовується з періодичністю один раз на два роки.

5.7 Опитування випускників Університету проводиться один раз на два роки.

5.8 Опитування працедавців проводиться один раз на два роки.

5.9 Опитування серед потенційних абітурієнтів Університету проводиться щорічно.

6. Врахування результатів опитувань

6.1 Результати опитувань враховуються при:

- вдосконаленні організації освітнього процесу;
- перегляді і оновленні змісту освітніх програм, вдосконаленні змісту і структури навчальних дисциплін, розробці змісту нових навчальних дисциплін, зокрема вибіркових;

- оновленні змісту, структури практик, перегляді тривалості проведення практик;

- виборі технологій і методів викладання навчальних дисциплін;

- розробці нових освітніх пропозицій Університету;

- розробці програм підвищення кваліфікації викладачів;

- оновленні фонду Наукової бібліотеки Університету;

- вдосконаленні інформаційної політики Університету тощо.

7. Прикінцеві положення

Зміни та доповнення до Порядку організації та проведення опитувань учасників освітнього процесу в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова затверджуються в установленому порядку Вченою радою Університету.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчально-методичної роботи

Р. М. Вернидуб

Проректор з наукової роботи

Г. М. Торбін

Директор Центру моніторингу якості освіти

О. М. Казакевич

В.о. начальника юридичного відділу

В. В. Вишнівський